

Werkgroep Doorstart A5

Inhoudelijk uurtje: 1 oktober 2007

Maaïke Paulissen
Boudewijn Lacroix
Erik de Rooij
Raymond Sonneveldt

Aanleiding

Onduidelijkheid, interpretatieverschillen en verwarring over praktijkdocument ROSA en document doorstart A5

Vragen aan werkgroep:

- Zijn de documenten bruikbaar voor tilburgse bodemsaneringpraktijk?
- Wie moet de stukken kennen?
- Moeten de stukken op intranet / internet?

Werkzaamheden werkgroep (1)

Inventariseren en bestuderen benodigde documenten

- Praktijkdocument ROSA van 29 september 2005
- Eindrapport project 'doorstart A-5' van 2 juli 2001
- Beslissingsondersteunend systeem voor de beoordeling van natuurlijke afbraak als saneringsvariant (versie 2.0) van april 2001
- Methodiek voor het vaststellen van de duurzaamheid van natuurlijke afbraak (D-NA) van gechloreerde ethenen van januari 2003
- Monitoring in Flexibele Emissie Beheersing (FEB) van december 2001
- Handleiding FEB van december 2001
- Beleidsafstemming locatiespecifieke omstandigheden bodemsanering Platform Bodembeheer Brabant van november 2004 (concept)
- Leidraad bodembescherming deel B, Nazorg
- Oplossingsrichtingen nazorg bodemsanering van november 2004
- Richtlijn monitoring en controle grondwatersaneringen provincie Gelderland van september 2004
- VKB protocol 6002 Milkekundige begeleiding en evaluatie van landbodemsanering met in situ methoden van 12 mei 2003

Werkzaamheden werkgroep (2)

Opstellen definities (1)

- Monitoring
Het periodiek controleren van de kwaliteit van de bodem.

Monitoring kan op drie manieren:

1. Als ijkmoment om de sanering te volgen.
2. Als onderdeel van de vastlegging van de eindsituatie.
3. Als vorm van actieve zorg bij IBC.

- Ijkmoment
Een kritisch moment in de monitoringsperiode tijdens de sanering, waarbij de behaalde resultaten met het bevoegd gezag worden getoetst aan vooraf gemaakte afspraken over het saneringsverloop.

Werkzaamheden werkgroep (3)

Opstellen definities (2)

- Terugvalscenario

Saneringsvariant die achter de hand wordt gehouden als tijdens de uitvoering van de gekozen saneringsvariant blijkt dat:

- de eindconcentratie in de uitvoeringsfase hoger is en/of;
- de omvang van de restverontreiniging in de uitvoeringsfase groter is en/of;
- de saneringsduur in de uitvoeringsfase langer is.

- (Na)zorg

De fase na beëindiging van de sanering c.q. het halen van de saneringsdoelstelling. Er zijn drie vormen van zorg:

- registratie (stabiele eindsituatie binnen 30 jaar trede 2 en 3);
- controleren (geen stabiele eindsituatie trede 4);
- Isoleren en/of beheersen en controleren (geen stabiele eindsituatie trede 5)

Werkzaamheden werkgroep (4)

Opstellen definities (3)

- Stabiele eindsituatie

Een situatie waarbij de eindconcentratie van de restverontreiniging zich binnen 30 jaar stabiliseert en waarbij zonder actieve zorgmaatregelen:

- geen verspreiding optreedt (het liefst zelfs afname);
- geen risico's voor mens of dier aanwezig zijn;
- geen kwetsbare objecten worden bedreigd;
- geen verstoring van de stabiele eindsituatie door voorzienbare ontwikkelingen gaat plaatsvinden.

Werkzaamheden werkgroep (5)

Vertaling naar / vergelijking met tilburgse bodemsaneringpraktijk

- Aandachtspunten saneringsvarianten Raymond
- Monitoring Erik
- IJkmomenten Erik
- Terugvalscenario Maaike
- (Na)zorg Maaike
- Stabiele eindsituatie Boudewijn
- Conclusies Allen
- Vragen
- Casus

Aandachtspunten saneringsvarianten

Let bij de afweging van de saneringsvarianten in het saneringsonderzoek/-plan ook goed op invulling van de monitoring, nazorg, etc.

Monitoring

- **Monitoring**
Het periodiek controleren van de kwaliteit van de bodem.

Monitoring kan op drie manieren:

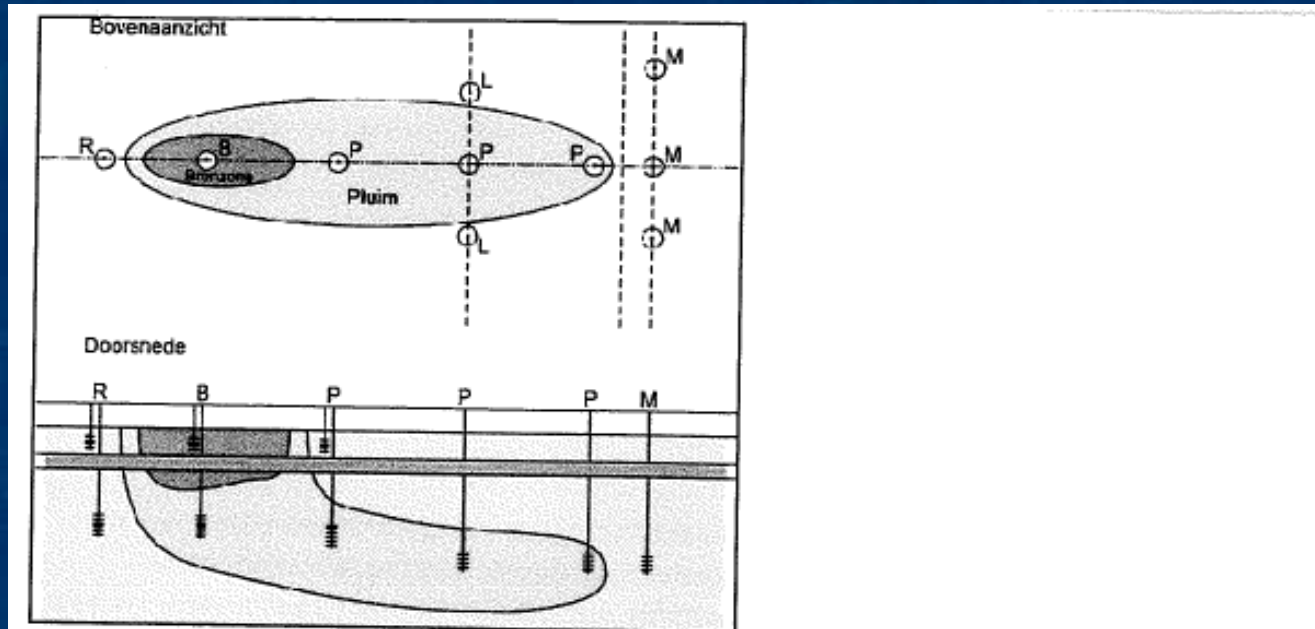
1. Als ijkmoment om de sanering te volgen.
2. Als onderdeel van de vastlegging van de eindsituatie.
3. Als vorm van actieve zorg bij IBC.

- **Ijkmoment**
Een kritisch moment in de monitoringsperiode tijdens de sanering, waarbij de behaalde resultaten met het bevoegd gezag worden getoetst aan vooraf gemaakte afspraken over het saneringsverloop.

Monitoringsnetwerk

Figuur 5.1 Schetsontwerp monitoringsnetwerk

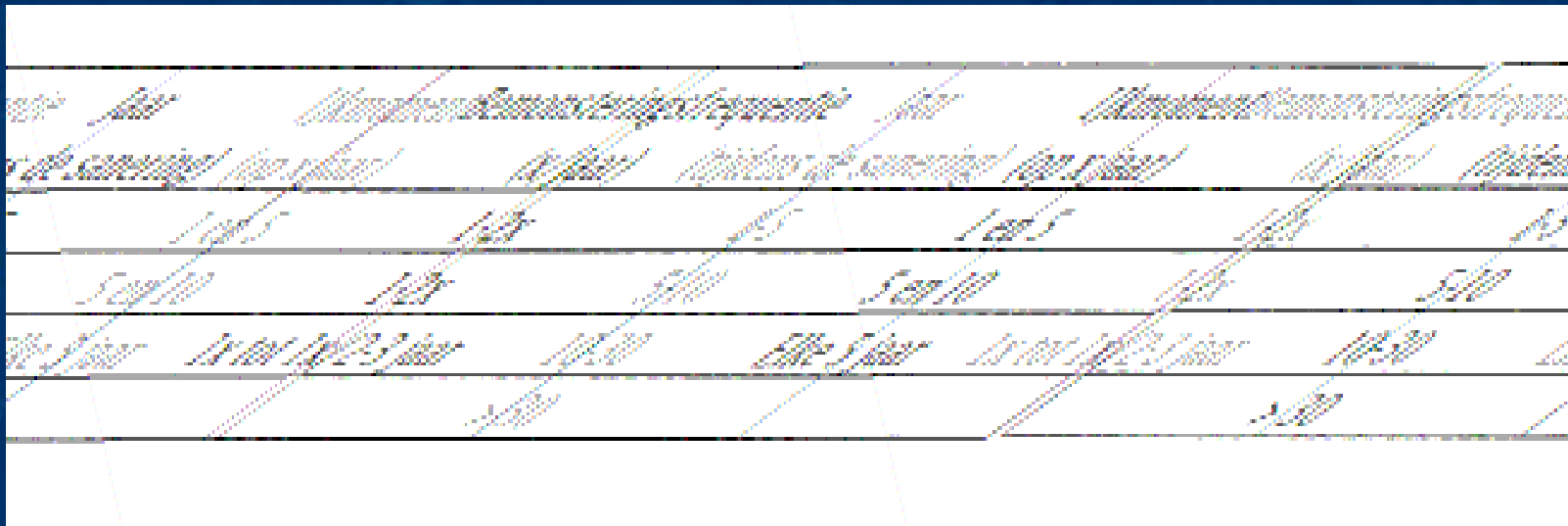
In figuur 5.1 zijn de pluimgerichte peilbuizen aangegeven met R (referentie), B (bronzone), L (lateraal) of P (pluimzone), en de omgevingsgerichte peilbuizen met M (monitoringslijn).

- Extra stap; ook de onderkant van de pluim monitoren.

Bemonsteringsfrequentie en ijkmomenten

Bovenstaand schema is een richtlijn. Bij elke sanering geldt dat maatwerk van belang is.

Monitoring

- IJkmoment is een toetsmoment aan de hand van actiewaarden voor het verloop van de sanering.
- Vastleggen van het saneringsresultaat.
  - Geen restverontreiniging
  - Registratie restverontreiniging met stabiele eindsituatie.
- Actieve zorg bij IBC.
  - Isoleren en/of beheersen en controleren bij een verontreiniging met risico's.

Wanneer terugvalsscenario?

gemeente Tilburg

Artikel 39, lid 1, onder h, sub 2°.

- h. indien de verontreiniging zich kan verspreiden en de saneringsmaatregelen zich uitstrekken over een periode van drie jaar of meer:
  - 2°. een beschrijving van een andere methode om de beoogde effecten, (saneringsdoelstelling), te bereiken, voor het geval de in het saneringsplan opgenomen methode niet tot die effecten zou leiden.

Terugvalscenario

- Een aanpassing en/of intensivering van de gekozen techniek.
- Een andere saneringsvariant.
(Bron D-A5)
- Nieuwe beschikking bij:
  - ander saneringsresultaat (restvo./nazorg);
  - overlast/belanghebbenden.
  - geen terugvalscenario in reeds beschikte SP.

Wanneer nazorg?

Artikel 39d, Wet bodembescherming

- Als de saneringsdoelstelling is bereikt en,
- restverontreiniging achterblijft en,
- het leidt tot beperkingen in het gebruik of,
- het leidt tot maatregelen ter bescherming van de bodem.

Nazorg

- Het geheel van controleren, beheren en onderhouden en zo nodig vervangen van de aangebrachte isolatie- en controlemaatregelen, teneinde de kwaliteit van een bodemsanering en daarmee de bereikte milieuhygiënische situatie (duurzame reductie van risico's) ook op de langere termijn te kunnen garanderen.
(Bron Richtlijn (water)bodem)

Zorg/Nazorg

- Overkoepelend begrip
  - Actieve zorg tijdens de sanering, en;
  - Nazorg en registratie.
- Zorg = saneringsdoelstelling niet bereikt.
- Nazorg = saneringsdoelstelling is bereikt.

Stabiele Eindsituatie (SE)

Definitie uit Rosa (blz 4) is de beste:

Er is sprake van een stabiele eindsituatie als de omvang van de verontreiniging binnen 30 jaar een duidelijk afnemende trend vertoont, die wijst op een terugkeer naar (nagenoeg) de oorspronkelijke omvang.

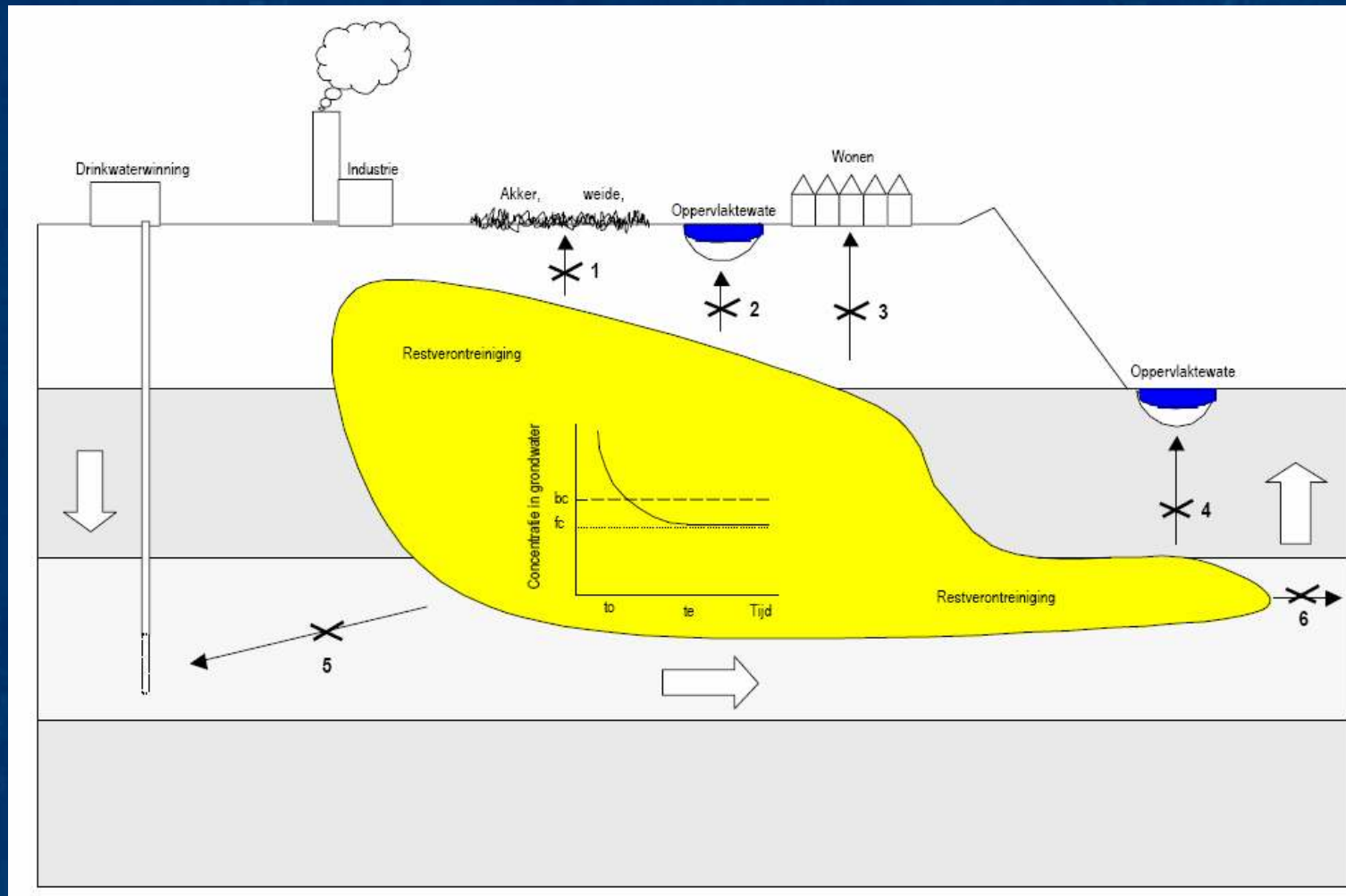
Daarbij mogen zich nu en in de toekomst geen ontoelaatbare risico's voordoen voor mens en milieu.

2 Pijlers: Risico's en Pluimgedrag

Risico's (bijl. 2 DA5)

Risico's (2)

Routes DA5:

1. Planten en bodemorganismen
2. Oppervlaktewater (via grondwater)
3. Uitdamping
4. Oppervlaktewater (via kwel)
5. Kwetsbare objecten
6. Grondwater

Pluimgedrag (1)

Blz 4 Rosa

Stabiel 1-3

Niet stabiel 4-5

Pluimgedrag	Tijd (jr)	Omvang
1. Geen pluim	nu	—
2. Afnemend	0	
	30	
3. Afnemend binnen 30 jr	0	
	30	
4. Meer dan 30 jr toename	0	
	30	
5. Kunstmatig beheerst door onttrekking of oppervlakte-water	0	
	0-30	

Pluimgedrag (2)

- Reactorvat (omvang mag tussentijds toenemen).
- Loslatende pluim (reg. BIS niet wkpb).
- Stab. eindsituatie: passieve nazorg (registratie).

Voorbeeld saneringsdoelstelling

Het minimale doel van de sanering is het bereiken van een stabiele eindsituatie (eis), waarbij wordt verwacht dat de concentraties zich stullen stabiliseren op of onder de I-waarde (verwachting).

Aanbevelingen

- Rosa goed instrument voor stabiele eindsituatie
- DA5 geeft veel informatie voor afweging SE
- Kennis stabiele eindsituatie en natuurlijke afbraak belangrijk (geohydroloog!)
- Beslisboom beëindiging grondwatersanering Prov. Gld (sept. 2004)

VRAGEN

?

